

01.02.2021

Asia/17

§ 89

Valtuutettu Anna Vuorjoen toivomusponsi mielenterveyskuntoutujien asumispalvelujonojen purkamisen toimenpidesuunnitelmasta

HEL 2020-007842 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Anna Vuorjoen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 10.6.2020 hyväksymän toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle ja tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijän perustelut

Käsitellessään Laakson yhteissairaalan hankesuunnitelmaa kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Anna Vuorjoen ehdottaman toivomusponnen:

"Hyväksyessään esityksen kaupunginvaltuusto edellyttää selvittämään mahdollisuutta laatia toimenpidesuunnitelma siitä, miten mielenterveyskuntoutujien asumispalvelujen jonot saadaan puretuksi ennen osastotoimintojen siirtymistä Laakson sairaalaan".

Kaupunkistrategian 2017-2021 linjauksiin kuuluu syrjäytymisen ja asunnottomuuden torjuminen. Asunnottomuuden ennaltaehkäisy ja vähentämisen toimenpidesuunnitelma on laadittu sosiaali- ja terveys-toimialan, kaupunkiympäristön toimialan ja kaupunginkanslian yhteis-

työnä. Sosiaali- ja terveystoimi kehittää asunnottomuutta vähentäviä sosiaali- ja terveystalv palveluja myös erillishankkeella valtionavustuksen tuella.

Vuoden 2020 lopulla mielenterveyskuntoutujien palveluasumispaikkaa odottaneista henkilöistä noin puolet odotti Auroran sairaalan vuodeosastolla. Noin puolet odotti palveluasumispaikkaa Auroran sairaala-alueella sijaitsevissa psykiatrian asumiskuntoutusyksiköissä. Kuluva vuoden alussa Auroraan on perustettu kaksi uutta kuntouttavaa mielenterveyspotilaiden asumisyksikköä. Psykiatrian avohoidon liikkuvia palveluja on myös lisätty mielenterveysasiakkaiden asumiseen. Tavoitteena on lisätä kotona asumisen tukea, vähentää sairaalahoidon tarvetta ja edistää asukkaan kuntoutumista kevyempiin asumispalveluihin.

Toivomusponnen johdosta on saatu sosiaali- ja terveystalv lautakunnan sekä kaupunkiympäristön toimialan lausunnot.

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnien ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala 4.1.2021

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

HEL 2020-007842 T 00 00 03

Kaupunkiympäristön toimiala antaa Anna Vuorjoen toivomusponnosta koskien mielenterveyskuntoutujien asumispalvelujonojen purkamisen toimenpidesuunnitelmaa seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristön toimiala yhtyy sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoon 1.12.2020 tätä toivomusponnosta koskien eikä kaupunkiympäristön toimialalla ole siihen mitään lisättävää.

Lisätiedot

Osmo Rasimus, vs. tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 39794
osmo.rasimus(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 01.12.2020 § 237

HEL 2020-007842 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Anna Vuorjoen mielenterveyskuntoutujien asumispalvelujonojen purkamista koskevasta toivomusponnosta:

”Toivomusponnossa kaupunginvaltuusto edellyttää selvittämään mahdollisuutta laatia toimenpidesuunnitelma siitä, miten mielenterveyskuntoutujien asumispalveluiden jonot saadaan puretuksi ennen psykiatrian osastotoimintojen siirtymistä Auroran sairaalasta Laakson yhteissairaalaan.

Helsingissä on laadittu asunnottomuuden vähentämisen toimenpideohjelma. Sosiaali- ja terveystoimi on aloittanut mielenterveyskuntoutujien asumispalvelujonojen purkamisen osana tätä kaupunkitasoista toimenpideohjelmaa ja jatkanut asunnottomuutta vähentävien sosiaali- ja terveystoimien kehittämistä valtionavustuksen tuella toteutettavalla erillishankkeella. Auroran sairaalaan perustetaan vuoden 2021 alussa kaksi uutta asumisyksikköä mielenterveyskuntoutujille.

Helsingissä arvioidaan olevan vajaat 4000 asunnottomia. Syyskuussa sosiaali- ja terveystoimen asunnottomien jonossa oli kaikkiaan 1002 asunnottomia, joista 325 jonotti mielenterveysasiakkaiden asumisyksikköön ja 677 asunnottomien yksikköön. Helsingin asunnottomien asumispalveluissa on 14 asumisyksikköä, joista kolme on omaa toimintaa. Asunnottomien asumispaikkoja on noin 4000 (itsenäistä asumista, tukiasumista ja palveluasumista) ja mielenterveyskuntoutujien asumispaikkoja on noin 2000. Ostopalvelujen osuus kustannuksista on noin

85 prosenttia ja kaupunki käyttää palvelusta kaiken olemassa olevan kapasiteetin. Virtaavuuden näkökulmasta asiakkaan palveluasumiseen siirtymisen prosessi on pitkä ja prosessista poistuvia asiakkaita on vähän.

Helsingissä on tehty sosiaali- ja terveystoimen, kaupunkiympäristön toimialan ja kaupunginkanslian yhteistyönä toimenpidesuunnitelma asunnottomuuden ennaltaehkäisemiseksi ja vähentämiseksi. Tuetun asumisen jonoja on purettu. Sosiaali- ja terveystoimialalla on hankittu esimerkiksi mielenterveysasiakkaiden asumispalveluja noin 10 000 asumisvuorokautta enemmän vuoden 2020 syyskuun lopun tilanteessa kuin vastaavana ajankohtana viime vuonna. Lisäksi psykiatrian avohoidon liikkuvia palveluja on lisätty mielenterveysasiakkaiden asumiseen.

Sosiaali- ja terveystoimi kehittää asunnottomuutta vähentäviä sosiaali- ja terveyspalveluja myös valtionavustuksen tuella toteutettavalla erillis-hankeella. Hanke on aloitettu lokakuussa 2020, ja se kestää kaksi vuotta. Hankkeessa parannetaan matalan kynnyksen palveluja ja toimintamalleja, joiden kautta erityisen tuen tarpeessa oleva henkilö saa sujuvasti avun yksilöllisiin tarpeisiinsa. Erillishanke liittyy hallituksen tavoitteeseen asunnottomuuden puolittamiseksi ja Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman tavoitteisiin. Hanke on osa kaupunkita-soista strategianmukaista asunnottomuuden ennaltaehkäisyn ja vähentämisen toimenpideohjelmia, ja toimenpiteillä parannetaan sosiaali- ja terveystoimen paljon palveluita tarvitsevien asiakkaiden palveluita.

Auroran sairaalassa on tällä hetkellä 214 psykiatrian sairaansijaa. Pääkaupunkiseudun sairaala-aluevisio 2030 mukaisesti Laakson yhteissairaalan hankesuunnitelmassa Helsingille on varattu 175 psykiatrian sairaansijaa. Laakson sairaalan on suunniteltu valmistuvan aikaisintaan vuonna 2026.

Mielenterveyskuntoutujien palveluasumiseen jonotti kuluvan vuoden lokakuussa Aurorassa 50 henkilöä. Jonottajista vajaa puolet odotti palveluasumispaikkaa Auroran sairaalan vuodeosastoilla. Loput jonottavat palveluasumispaikkaa Auroran sairaala-alueella sijaitsevissa psykiatrian asumiskuntoutusyksiköissä.

Vuoden 2021 alussa Auroran sairaalan 30 psykiatrian sairaansijaa muutetaan kahdeksi kuntouttavaksi mielenterveyspotilaiden asumisyksiköksi. Auroran sairaalaan jää näin 184 sairaansijaa ja 128 psykiatrian asumiskuntoutuspaikkaa. Laakson yhteissairaalaan suunniteltu sairaalahoidon kapasiteetti on riittävä, eikä muutos vähennä Helsingin kykyä vastata akuuttiin psykiatrisen sairaalahoidon tarpeeseen. Samassa yhteydessä sairaalasta vapautuvia henkilöstöresursseja kohdennetaan kotiin vietäviin avohoitopalveluihin. Tavoitteena on lisätä kotona asumi-

01.02.2021

sen tukea, vähentää sairaalahoidon tarvetta ja edistää asukkaan kuntoutumista kohti kevyempiä asumispalveluja. Psykiatrisen hoidon, kotihoidon ja asumispalvelujen yhteistyötä vahvistetaan.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Mielenterveyskuntoutujien palveluasumispaikkojen puutteen vaikutukset kohdistuvat haavoittuvan potilasryhmän kuntoutumismahdollisuuksiin pitkittämällä tarpeetonta sairaalassaoloaikaa ja heikentämällä kuntoutujan asuinolosuhteita sekä sosiaalisia elinolosuhteita.”

Käsittely

01.12.2020 Ehdotuksen mukaan

Psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja Mikko Tamminen oli kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi